

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **M.S.**

w sprawie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 6 września 2018 roku

z urzędu

kwestii wznowienia postępowania zakończonego postanowieniem Sądu

Apelacyjnego w [...] z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKz [...] /16

1. wznawia postępowanie w sprawie M.S.,

2. uchyla postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKz [...] /16 i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...] w postępowaniu odwoławczym,

3. kosztami sądowymi postępowania o wznowienie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 24 lipca 2018 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] nazwane „wnioskiem”, w którym sygnalizował on potrzebę wznowienia postępowania z urzędu w trybie art. 542 § 2 k.p.k., bowiem „ w

przedmiotowej sprawie skład Sądu Apelacyjnego w [...] był nienależycie obsadzony”, a więc wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza, wskazana w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Stanowisko w sprawie przedstawił także Prokurator Prokuratury Krajowej, który w piśmie z dnia 9 sierpnia 2018 r. w pełni podzielił argumentację zawartą we wniosku sygnalizacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Ujawnione okoliczności pozwalają stwierdzić zaistnienie w objętej niniejszym postępowaniem sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, skutkującej koniecznością wznowienia z urzędu postępowania.

Okolicznością niekwestionowaną jest fakt, iż sędzia Sądu Okręgowego R.R., który przewodniczył składowi Sądu Apelacyjnego w [...] rozpoznającego sprawę M.S. w dniu 20 grudnia 2016 r w postępowaniu odwoławczym nie posiadał - ważnej i skutecznej – delegacji, która by go uprawniała do wykonywania tego rodzaju czynności w sądzie, do którego został on delegowany. Ta bowiem posiadana przez niego delegacja wystawiona w dniu 20 października 2016 r. upoważniała go jedynie do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] na okres od dnia 1 listopada 2016 r. do dnia 30 kwietnia 2017 r.

Stosownie do treści art. 46 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w wersji obowiązującej do dnia 10 sierpnia 2018 r., sędzia sądu niższego delegowany do orzekania w sądzie wyższym nie mógł być – co do zasady – przewodniczącym składu tego Sądu. Minister Sprawiedliwości mógł jednak przyznać sędziemu sądu rejonowego, delegowanemu do sądu okręgowego, prawo przewodniczenia w sprawach rozstrzyganych przez ten sąd w pierwszej instancji, w składzie jednego sędziego i dwóch ławników albo w składzie jednego sędziego, natomiast nie miał delegacji ustawowej do przyznania sędziemu prawa do przewodniczenia w składach orzekających w sądzie odwoławczym. Zatem, trafnie wskazuje Autor pisma przywołując stosowne w tym względzie orzecznictwo Sądu Najwyższego, że treść art. 46 § 1 p.u.s.p. w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania przedmiotowego postanowienia w sprawie o wydanie wyroku łącznego wykluczała, aby sędzia sądu okręgowego delegowany do sądu apelacyjnego, mógł być przewodniczącym składu orzekającego w sądzie

odwoławczym. Stąd też w sytuacji, w której sędzia R.R. *in concreto* przewodniczył składowi jednoosobowemu w sprawie rozpoznawanej przez sąd apelacyjny w postępowaniu odwoławczym, uznać należało, że wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza przewidziana w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu (zob. wyroki SN: z dnia 2 lipca 2002 r., III KKN 489/99 LEX nr 56966, 12 lutego 2008 r., III KK 386/07, LEX nr 370243, 3 lutego 2009 r. II KK 237/08, OSNwSK 2009/1/295).

Nadmienić wypada, że obecne brzmienie przepisu art. 46 § 1 p.u.s.p. stwarza możliwość orzekania przez sędziego innego sądu, w tym sądu niższego, jako przewodniczącego także w sprawach rozpoznawanych w składzie jednego sędziego w sądzie odwoławczym (zob. ustawa z dnia 20 lipca 2018 r., Dz. U. 2018, Nr 1443 zmieniająca ustawę z dnia 27.07.2001 r. prawo o ustroju powszechnych z dniem 10 sierpnia 2018 r.). Dlatego też aktualnie orzekanie w postępowaniu odwoławczym przez sędziego sądu niższego jako przewodniczącego jednoosobowego składu orzekającego w postępowaniu odwoławczym utraciło już cechy bezwzględnej przyczyny odwoławczej, pod warunkiem, że taki sędzia uzyska delegację Ministra Sprawiedliwości (art.77 § 1 pkt 1 p.u.s.p.) lub Prezesa sądu apelacyjnego (art.77 § 9 p.u.s.p.).

Należy jednak zauważyć, że przepisy dotyczące składów sądu mają charakter gwarancyjny. Uchybienia występujące w tym zakresie są zaliczane do tak poważnych naruszeń prawa, że zostały one uznane przez ustawodawcę za bezwzględne przyczyny odwoławcze określone w art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., co w przypadku postępowania wznowieniowego obliguje sąd, do podejmowania działań z urzędu w celu ich wyeliminowania.

Trafnie zauważył Sąd Najwyższy, że „Ocenianie uchybienia, które stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą w chwili wystąpienia (przy braku konwalidacji), czy też w chwili wydawania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, przez pryzmat znowelizowanych przepisów już po prawomocności orzeczenia, nie jest zasadne i stanowiłoby swoistą konwalidację uchybienia zaistniałego w prawomocnym orzeczeniu” (zob. wyrok SN z dnia 2 października 2015 r., III KK 132/15, LEX nr 1814909). Oznacza to, że ocena czy w tej sprawie obsada sądu była należyta winna być przeprowadzona wyłącznie w oparciu o

przepisy obowiązujące w czasie gdy sąd ten orzekał, a nie na podstawie aktualnie znowelizowanego przepisu art. 46 § 1 p.u.s.p.

Uwzględniając przedstawioną argumentację trzeba stwierdzić, że w sprawie tej wystąpiły przesłanki do wznowienia postępowania z urzędu, stosownie do wymogów art. 542 § 3 k.p.k., i na podstawie art. 439 § 1 k.p.k. do wydania orzeczenia następczego w postaci uchylenia postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie II AKz [...]1/16 utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 7 listopada 2016 r. w przedmiocie umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego oraz do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny w [...] dopełni wszelkich ustawowych wymogów co do należytej obsady sądu, mając na uwadze aktualnie obowiązujące przepisy w tym zakresie oraz uwzględniając powyższe rozważania.

O kosztach postępowania wznowieniowego orzeczono na podstawie art. 639 k.p.k.